

JOVENTUT CATALANA

GRAN HOTEL SUBUR SITGES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

PREMIAT per la societat de « Atracció de Forasters », de Barcelona, amb dos primers diplomes : Edifici construït exprés per a Hotel i dotat de totes les exigències modernes : Banys, calefacció i llum elèctrica : Aigua corrent en tots els dormitoris : Gran saló menjador junt al mar: Saló de lectura i música, tot en planta baixa : Grans dormitoris amb vistes al mar: Menjador capaç per a 500 comensals

Es parlen varis idiomes

— GARATGE —

Propietari : JOSEP URGELL : Telèfon 1370

CONFITERIA -- COLMADO

La casa més assortida de Sitges en queviures, licors i xampanyes.
Tot l'any **PA DE VIENA** dues vegades cada dia. -----
Rebaixes de preus als bons consumidors de qualsevol article.

Carrer Major, 42

FÀBRICA DE LLANGONICES

QUINGLES i ESCALER
Castel·lciutat (Seu d'Urgell)

|||||

Aquesta fàbrica, enclotada al mig del Pirineu, treballa els seus productes amb les millors carns que's crien a Catalunya.

Demaneu-la i exigiu-la

Assegurem que sols es feta de carn fresca de tocino, degudament triada.

JOVENTUT CATALANA

ADMET, PREFERENTMENT, LA COL·LABORACIÓ
NOVENÇANA DE CATALUNYA

SUBSCRIPCIONS I CORRESPONDÈNCIA:
VILLARROEL, 12 i 14 - Telef. 3028 A
BARCELONA

Abonament: 1'50 pessetes cada mes

(Pagament a la bestreta)

CRÒNICA SETMANAL

LES RAMBLES

Altra vegada es torna a remenar l'assumpte del canvi de les nostres Rambles en «boulevard», i, altra vegada, fent-se ressò d'unes manifestacions verdaderes o fictícies, la premsa diària ha aixecat la seva veu. Molts ho han fet amb indifeència, a tall de tan se'ns en dóna. Altres, recordant el plebiscit popular quin resultat, completament contrari a la modificació, va palesar-se plenament.

JOVENTUT CATALANA no és precisament la publicació que pugui moure brega en aquest litigi, ni ho pretenem tampoc; però hem d'ésser francs i hem de dir nostre parer amb la franquesa que ens caracteritza sempre, volem aixecar el nostre crit de contrarietat a la reforma si arriba o si tan sols s'intenta. No podríem suportar que se'ns canviés la nostra via principal, ara que se'ns canvien tantes coses. No podríem veure amb bons ulls que s'estrangeritzés una cosa tan catalana.

Acceptem que el continuu tragí que hi ha en aquell lloc mereix una atenció dels municipis, sigui quin sigui el color dels seus components. Més aquesta atenció—a jutí nostre—no ha de venir acompanyada d'una modificació com la de que es parla, ni l'han d'acompanyar tampoc uns milions de pessetes de despesa. Un xic de bona voluntat de tots, unes ordres ben donades referent a la circulació i la completa netedat de les Rambles, les hi pot donar una sumtuositat que es mereixen. Fa tant temps que les veiem abandonades!

Les Rambles, via sacra nostra, per quin bell mig hi han passat les despulles dels que han estat acompanyats per Barcelona, per Catalunya sencera, no poden ésser trasbalsades de cap i de nou. Ho demanà no fa gaire temps tot un poble que sent per elles una simpatia sens límits; ho demanen ara tots aquells que, com l'altra vegada, temen veure desaparèixer una de les poques coses que encara conservem dels temps que, de la mà dels nostres vells, hi passejàvem sota dels seus arbres ombrívols, quan els seus mig i costat no eren un continuu atac a les nostres butxaques...

JOAN TRULLÀS RIERA

LES FESTES DE SITGES

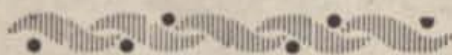
Les festes de Sitges, les solemniais, les de les grans jornades de poble, tenen un encant tan encisador i tan típic que fan meravellar a tothom. Sembla que tinguin el baf del terror, la salabor del mar, la lluïssor serena del cel, la vibració del poble, però del tot Sitges verge i no falsificat per costums exòtics.

Aquella Sortida d'Ofici de la Festa Major, aquella solemnia Processó de Sant Bartomeu, tenen un caient inconfundible, que no es veu enlloc més. Les mateixes dances populars, aquell Ball de Bastons tan brau i vigorós; aquella Moixiganga de bell caient religiós, aquelles tonades de les gralles en mig d'un cel de festa, a plena llum, deixen un record inesborrable, com de cosa venerable que entra en els més íntims replecs de l'ànima.

I s'hi veu tanta poesia en aquestes belles i venerades tradicions, que els artistes s'hi han inspirat i els músics hi ha compost hermoses sardanes, solament tresladant les notes del Ball de Bastons i els efectes plàstics de les festes. «La Festa Major», d'En Morera i la que recentment ha estat ovacionada a Barcelona «La Processó de Sant Bartomeu», de l'estimat Mtre. Antoni Català, no són més que un recull de les grans diades sitgetanes.

Sitges es va engrandint, es va modernitzant, passen per ella aires de tots els països, però a l'arribar a n'aquestes diades lluminoses de Festa Major, no es pot sostreure, vulgues o no, a llurs xamoses tradicions, a renovar l'herència que ens deixaren els avis rublerta de beutat. Potser molts ho troben *demodé*, altres xavacà i que tan se val, però cada any a l'arribar a aquests temps, com una cosa forçosa i inevitable, els sorolls de les gralles i tabals, tenen d'agavellar l'ambient sitgetà. I si no sigués així, semblaria talment que no hi hagués Festa Major.

RAFEL FONT

La claretat en la claror de Sitges

Sitges—llum, molta llum, tanta llum
que es clou els ulls i s'ajusta la cambra
prò persisteix l'ampla visió del mar
i la visió del llum del mar a l'ànima.

Obra de bat a bat si res no hi val.
Bevem claror i immensitat, aimada.
Jo esguardaré l'engany de l'horitzó;
tu, maternal, aquella vela blanca.

I si sento tristor de perseguit
apendré que una terra no és esclava
si, com Sitges, esguarda l'infinit
des de la roca amb sa mirada blava.

R. SURIÑACH SENTIES

◆◆◆◆◆

VINS

Joan
Magrans

◆◆◆◆◆

SITGES

PATI BLAU

Pelayo, 1

TEMPORADA D'ESTIU

Lloc fresc i elegant

Casa de gran renom pel seu riquíssim
café, gelats i refrescos de totes menes

**Grandiós èxit tots els dies del terçet com-
post pels senyors: Escola, Tormo i Cáceres**

MIRALPEIX

Lector: Si la vocació de fèrvid aimador de les nostres coses et mou a rondar pels indrets més gais de Catalunya per gaudir de les belleses que estotge i per nodrir-te la sensibilitat racialment, a Sitges trobaràs prou matèria i esperit per satisfer per un jorn almenys el teu anhel en la contemplació de la seva platja blana, dels seus recòndits paratges, del seu graciós conjunt i de l'art que atresora.

I si àvid de llum i de bellesa ja has assaborit, quiscuna volta, l'òptica maravel·losa de la seva blancor sota el cel blau vora la mar guspirejanta al reflex del sol, i, ara ja no sents el viu desig de cosa ignorada, sols la pruïja del record gratíssim, jo et dic—i parlo d'aquesta guisa perquè, entre joventut, s'hi ha compenetració, el tu hi surt ben espontani i amical, i no em mou cap daler mesquí ni foller orgull—jo et dic que tornis a Sitges, car jo et revelaré ara mateix, si és que l'atzar ja no te l'ha feta gustar, la més gran sensació de bellesa panoràmica que un hom pot fruit en el clos del nostre car Blanc-Refugi.

El Passeig de la Rivera, que és el nostre folgat esplai de cada dia, amb les dues fileres de palmeres cimbrejantes, com exòtica i pagana perenne processó, s'allarga fins a Terramar la futura ciutat jardí que esdevindrà l'alat repòs de les turbulències de la ciutat capdal. Més enllà del Passeig Marítim hi ha el límit de la plana, on hi neix, formant una muralla als colls de mar, una serra que suau va enlairant-se i al cim envoltada de mates i romanins hi ha la petita ermita de la Mare de Déu de Gràcia; i a mig aire de la serra la casa pairal de Miralpeix, de molt antic llinatge, justifica el sentit del mot de cara a mar. Al flanc té una petita vall tota conreada i un bosc de pins que exhalen dolçor de reina i uns garfits garrofers que fins d'alt del cim van escalant-se i que va plantar el meu avi (que Déu li dongui bon repòs) de joenet, siguent mosso de la masia; potser per això és el lloc predilecte dels meus esplais...

Puja dalt d'un castellet que centúries enrera els alarbs aixecaren a l'envair les terres catalanes, i guaita al teu envolt, que tot és una paradisiàca meravella: l'ampla visual del pla de Sitges, ple de la verdor de les vinyes de malvasia i moscatell al voltant del Santuari del Vinyet, amb diminutes casetes blanques com un ramat de xais pasturant dispersos d'ací d'allà. Terramar amb les seves amples vies i els xalets que hi van naixent, i allà al fons, sota les altívoles muntanyes de llevant, la vila acotxada tímidament amb nítides fulgors i una aureola d'inquietud ben perceptible, com l'esguard d'una nívial donzella.

Mires cap el Nord veuràs al lluny, entre boira, més ençà el pic d'Olèrdola, i més cap ací Sant Pere de Ribes i l'óvol de l'autòdrom que diríeu

abuxat infantivoltament en muntanyes de pessebre. Veuràs cap a Ponent, Vilanova i el cap de Salou, i des d'aquest punt s'afua la mirada per la gran ratlla de l'horitzó fins a les costes de Garraf.

És indescriptible l'encís d'aquesta badia que les muntanyes inconfundibles de Montserrat; forma la costa i la platja de Sitges ovirat des d'ací; si el dia és clar, veuràs brotar de l'horitzó les crestes de les muntanyes de Mallorca.

Llavors, assadollat d'immensitat i d'embriagadora bellesa panoràmica, bo serà que devallis fins arran de mar i t'endinzis en les coves llegendàries; paerosos cataus laberíntics que al bell endins de la terra, per la infiltració de les aigües, la Natura ha ornat amb estelactites.

Vet aquí, lector pacient que si no t'han importunat aquestes ratlles, després de recórrer els carrers de la vila, les platges, Terramar, visitar el barri de Maricel i el Cau Ferrat, si mai véns a Sitges cal que vagis a Miralpeix.

JOAN PUIG I MESTRE

Sitges.

SITGES ESPORTIU

Sitges és una de les viles que més intensament viu l'actual vibrant i poderosa creixença de l'esport a Catalunya. Malgrat ésser dotada de magnífics belleses naturals que atrauen l'atenció d'innombrables visitants, i de posseir continuament les diversions de les grans ciutats: teatre, concerts, atraccions, balls, cinemes, Sitges té el seu gran sector on l'esport constitueix l'objectiu de tots els dies.

Per ordre d'importància i d'antiguitat, esmentarem en primer lloc, el gran cercle deportiu C. D. Sitges, pertanyent al grup de Promoció (Llevant), i quina actuació en el referent a futbol (puix és quasi exclusivament el que practica), ha assolit un nivell notabilíssim. El C. D. Sitges ocupa actualment un dels llocs preeminentes dintre el futbol català de segona categoria, havent obtingut darrerament brillantíssimes victòries sobre equips reconeguts tècnicament superiors.

Baix el constant esforç dels individus que componen la Junta Directiva, el futbol sitgetà des de les regions de lo desconegut, s'ha anat elevat fins arribar al lloc honoríficíssim que en l'actualitat ocupa. Tasca inacabable seria enumerar una per una les jornades de triomfs memorables que tant han encimbellat deportivament el nom de nostra vila. I com si lo aconseguí fins ara no fos encara prou, una encertadíssima renovació en l'equip el conduirà a la consecució de nous llores, més estimables encara.

També el novell Club de Natació, entitat fundada fa cosa de mig any i que compta ja amb un nombre crescut de socis, és una altra demostració

de la deportivitat de nostra vila. No tan sols es dedica a esports nàutics, com el seu nom assenyala, sinó també a la pràctica de l'atletisme en tots els seus aspectes, que efectua al terreny de joc del C. D. Sitges.

Malgrat el poc temps que han començat els entrenaments, tant nàutics com atlètics, per dos experts entrenadors, despunten ja valors ben estimables dintre aquest club. Per la propera Festa Major es celebrarà un gran festival nàutic i un d'atlètic, en que es palesaran els constants avenços dels nostres joves atletes.

També constitueix una part principal en l'esport sitgetà, l'obra del Club Ciclista Sitgetà, entitat que compta solament amb uns dos anys d'existència i que ja ha organitzat curses veritablement esplèndides, dignes de les millors organitzacions de nostra terra, com la Copa Janer, celebrada el mes de juny, i la propera gran cursa que projecta per la Festa Major del nostre poble.

I darrerament s'està gestionant la creació del Boxing Club de Sitges, que està ja en vies d' immediata realització.

Aquestes són, sintetitzant, les diferents manifestacions de la vida deportiva de Sitges. Bona voluntat i encert per part dels dirigents i una disposició exemplar en els nostres deportistes, contribuiran a formar físicament el nostre jovent pel feliç dia que calgui demostrar-ho.

SALVADOR MARSAL

FESTA POPULAR

Què ho fa que la Festa Major, encara que tots els anys es composi poc més o menys de lo mateix, cada nou any se l'esperí amb aquell goig i aquella alegria de sempre?

Tal vegada això puguin explicar-nos-ho els que es diuen «avençats», els quals troben que les dances populars i moxigangues que durant aquests dies tanta animació difondeixen pels nostres carrers i places, és cosa molt *atrassada*. Mes compadiu-los a aquests fluixos de cor patri, que ben poc deuen estimar els costums seculars de la nostra terra, quan de tal manera pensen.

No hi ha cap poble al món, civilitzat o salvatge, que no acati, respecti, veneri i fins adori tot el que dimana de la seva tradició, que és precisament l'essència de sa pròpia vida.

Poble sense tradició resulta com un poble sense història, i els pobles sense història són pobles morts, que tard o d'hora han de desaparèixer definitivament.

* * *

Aquelles heterogènies i singulars harmonies que des de petits, petits, cada any hem vingut sentint els dies de nostra típica Festa, de mica en mica

han anat infiltrant-se en lo més pregon del nostre cor, i han fet arrelar en la nostra ànima el sublim sentiment de pàtria. Per això s'observa que quan un passa anys i anys fora de casa, el que més fa recordar-lo del poble on ha viscut, són, després de la família, els costums del propi poble.

Bona prova d'aquest fet és el que els succeeix als germans nostres que es troben en la Illa de Cuba o en altres punts de les Amèriques. Aquests, quan tenen la sort de tornar a casa, si arriben a poguer tenir-la, una de les primeres coses que pregunten és si enguany es farà o no Festa Major a Sitges. I no resulten singulars els cassos de sentir a dir a algun d'aquests *americanos*: Jo allí a Cuba per a poguer veure fer un ball de *bastons* o bé de les *gitanes*, hauria donat *diez pesos*.

Així vaig sentir-ho, també, de boca d'un amic meu, qui al dir això, de tant emocionat plorava com una criatura. I tenia raó el pobre amic, perquè feia més de trenta anys que no havia pogut contemplar els balls o dances populars evolucionant davant de cal Alcalde.

En diguin, doncs, el que vulguin els nostres «avençats» del que més caracteritza la Festa Major de Sitges i d'altres viles que la celebren també d'una manera similar a la nostra, tots els sitgetans que estimem les coses nostres seguirem considerant que sense la gresca moixiganguera del carrer, sense el concurs o actuació de les tradicionals dances populars, la nostra Festa Major esdevindria monòtona, trista, vulgar com una de tantes d'altres poblacions, que, com que no resulten ésser ni més ni menys que una de les festes que es celebren durant l'any, cap record, rastre ni estela del seu pas deixen al seu darrera.

Visca, doncs, la Festa Major tal com l'havem trobada.

JOSEP DIEZ I BLANCH

Sitges.

SITGES

Sitges. La bella Subur. La perla del Mediterrà. La vila formosa de carrers de cases blanques com ànimes d'infant. Qui no la coneix la nostra vila?

No heu sentit parlar mai del Cau Ferrat? No vos ha parlat ningú de les belleses artístiques que enclou aquell temple de l'art?

No coneixèu Terramar amb sos formosos jardins, ni mai vos han parlat de la Ribera ni heu tingut ocasió de contemplar, encara que sols hagi estat en un gravat, la seva església i el seu Baluart des del qual es contempla tota la platja?

Si sou amants d'admirar els bells indrets de la nostra terra, no deixeu de visitar Sitges i quedareu complaguts.

J. ESTEVA

TRANSPORTS GENERALS

Gregori Mirabent

Carretera Nova, 5 --- SITGES

Encàrrecs i equipatges de Barcelona
a Sitges, i viceversa, per mitjà de
--- "L'IGUALADINA" ---

Sant Pau, 2 --- BARCELONA

TALLER D'EBENISTERIA

DE

Joan Hill

Carretera Vella, 3 - SITGES

MOBLES: Restauració -- Trasllats
Especialtat en la restauració de mobles de luxe

JOSEPA JACAS

(Vídua de Carbonell)
"ANTIGA MARGARIT"

ooo

ESPECIALITAT EN OLIS D'OLIVA
PISA - CRISTALL
TERRISSA

Sant Gaudenci, 6 SITGES

Fàbrica de Mosaics de
ANTONI PAGÉS

La més acreditada de la comarca per
fabricar únicament en ciment LAPARGE
Grans existències d'artística dibuixos
:: Serietat en els encàrrecs ::

|||||

Carretera Barcelona, 3 SITGES
Telèfon 1393

VINS FINIS DE SITGES

Moscatell i Malvasia

del colliter exportador

B. CARBONELL I BATLLE

(Casa fundada l'any 1846)

Propietari d'antigues i acreditades marques locals

ELABORACIÓ DEL VERMOUT "GRECO"

Especialitat en classes per als mercats d'Amèrica

Cable "CARBAT" -- Clau "A. B. C." V edició -- Telèfons 1333-1386

ERA UNA TARDA D'AGOST...

QUADRET

A Josep M.ª Salas Julià

Era una tarda d'agost.

Per la carretera polsosa vorejada d'arbres que deixaven penjar de les seves branques les fulles resseques per la calor, avançava poc a poc la caravana de rodamons.

Les coloraines amb què anaven vestits els tres homes, la dona i aquell noi; el cavall prim, d'un blanc terrós que arrossegava amb pas feixuc el pesat carro que els hi serveix de casa, tot indicava que eren una família de saltimbanquis.

I encara ho demostrava més el carret que seguia al darrera, ple dels objectes de què es serveixen i que anava tirat per un gos ja vell, que semblava volguer fer competència al seu company, el cavall, en el difícil art d'ensenyar els ossos.

Pobra bèstia! Quan ja rendida pel pes del carret que tenia d'arrossegar, es deturava sense forces, degut a la poca minestra que li donen, una xurriacada de l'home que va al darrera el fa avançar amb lleugeresa per anar a raurer unes quantes passes més enllà, tot grinyolant adolorit.

—Maleït siga, «Nelo»— rondina l'homenàs clavant-li un altre cop amb la tralla—. Com m'empipis, t'haig d'esllomar!

El gos grinyola i s'aparta un xic, mes veient que un tercer cop va a seguir al segon, fent un esforç de voluntat avança unes quantes passes més, tot dirigint els seus ulls tristos i mig cecs per la vellesa cap al seu amo, com volguent-li demostrar que ell vol, però no pot. Distret mirant endarrera, les seves cames tremoladices, ensopeguen i el «Nelo» cau, arrossegant darrera seu el carret, que es tomba escampant per terra tot el que porta.

El saltimbanqui clou les mans nervioses i apreta les barres amb ràbia:

—Llamp!—bramula—. T'haig d'esllomar!

I amb fúria boja comença a colpejar a la pobra bèstia.

El gos, en rebre el primer cop, fent un esforç, prova d'alçar-se, mes no pot; el carret és massa feixuc per les seves pobres forces i torna a caure aplomat.

El barbre, boig per la ira, dona una altra xurriacada a la pobra bèstia, enduent-se amb el fuet un tros de pell del «Nelo».

El gos, amb un lladruc de dolor, treu forces de flaqueza, es posa dret d'un salt i sembla volguer-se abraonar sobre el seu martiritzador. L'homenàs, enfellonit, clava una terrible puntada de peu al ventre del cà, que recargolant-se cau insensible, treient sang per la boca.

—Et rebeles, mal llamp?—exclama el saltimbanqui—. Doncs té! Perquè aprenguis!

I colpeja, colpeja, amb crueltat inútil, amb el desig de desfogar la ira que sent, sobre el cos del pobre animal que ha comès el gros delictes de volguer defensar-se

contra un tracte inhumà i immerescut. Mes la pobra bèstia resta ja insensible als cops que rep.

—Que t'has tornat boig, Pau?—diu la dona que s'ha acostat a mirar què passava.

—Aquesta maleïda bèstia que em volia mossegar! Ja l'ensenyaré jo!—afegí convençut—. Apa, aixeca't!

Mes el «Nelo» resta immòbil. Tan sols el panteig de son cos esmirriat, demostra que és viu.

—Si es morirà ara! Maleït siga! Mala fi faci! Veuràs, Rosa, deixem-lo aquí. Ja poc servei ens hauria fet. Ei, tu! Xai!

El noi que fei grup amb els altres que s'havien quedat prop al carro aturat, s'acostà poc a poc.

—Au, noi!—cridà altra volta En Pau—. Veiam si t'hi moriràs!

L'anomenat Xai acabà d'arribar. Era encara un infant, un nin tendroï a qui l'americana que portava tapava gairebé per complet.

El pobre noi en veure al miserable gos estès a terra, agonitzant, tot ple de nafres, se'l queda mirant, amb els ulls esbatanats.

—Veiam si et quedaràs encantat, aquí mirant el gos!—l'escriadassà l'home—. Aquest xicot sembla tonto! Apa! agafa el carret i posa'l dret, que hi tornarem a posar els trastos.

En Xai, ple de temor, obei fent un gran esforç.

El gos, en sentir-se lliurat del pes que l'oprimia, semblà respirar més lliurement.

Tot remugant, En Pau anà recollint els estres que estaven escampats per

terra, ajudat per la dona i En Xai.

Aquest, mentre s'ajupia a collir qualsevol objecte, contemplava a l'amic d'altres dies, que ara gemegava estès allà terra.

Altra vegada la veu de l'home manà:

—Apa, noi! Agafa el carret i anem!

El xicot mirà amb ulls estranyats a n'En Pau, com si aquest hagués dit alguna cosa impossible.

—Bé. Què tens ara?

—Però i el «Nelo»?

—Deixa'l estar el «Nelo»! Per això t'hi poses tu a les vares. Apa, anem!

—I el gos el deixem aquí?

—Noi, ets prou totxo! No t'he dit que sí? Veiam si encara m'atiparàs!

—Pobra bèstia! Després de tants anys!

—Aquest noi és ximple!—digué la dona.

—Vaja, prou—esclatà l'home—. O marxes o et clavo un mastegot!

En Xai sentí un moment de gosadia. Amb els punys closos, semblà com si es volgués rebelar, mes, en alçar la vista en vers En Pau, es vegé tan petit al costat d'aquell homenàs, que una llàgrima ardenta, d'impotent ràbia potser, però de gran compassió, devallà,

lliscant-li cara avall, caient en la pols davant del morro de l'agegut «Nelo», i que la terra resseca es cuidà de fer desaparèixer, cobdiciosa de perdre aquell tresor d'amor que s'havia després del cor d'un infant.

—Agafes les vares o què?—cridà altra volta En Pau.

El noi, silenciós, s'agafà al carret i fent un esforç començà a marxar vers el carro de rodamons que ja feia el mateix.

L'homenàs, el mateix que abans amb el «Nelo», seguí al darrera amb la xurriaca a la mà, atent a què no es perdés res del carretonet, mentre la dona, per un deix de delicadesa, potser sense adonar-se'n, recollia el malaurat «Nelo» i el deixava al voral de la carretera.

I altra volta la caravana de rodamons seguia camí enllà, en cerca d'un lloc on reposar de les fadigues del dia.

I el pobre gos dissortat, mirava amb els ulls entelats per la vellesa i les llàgrimes, com els seus cruels amos es perdien enllà, i ell, pobre cà que durant tants anys els havia servit d'apoi, restava abandonat com a prova palpable de la ingratitude humana.

I allà en la carretera, vorejada d'arbres ressecs pel sol, avançava lentament el carro dels saltimbanquis seguit pel carret ple d'estres arrossegat per En Xai sota la mirada atenta d'En Pau i la seva dona, que ja de segur no recordaven la petita tragèdia d'uns quants metres endarrera...

Era al caure d'una tarda d'agost...

JOAN DE BARCELONA

(Il·lustració de R. Figuerola).

AQUEST NÚMERO HA PASSAT
PER LA CENSURA

**¡¡ Terrassencs... i
Hostes de Terrassa !!**

Sapiguen que a la

**FONDA-RESTAURANT
CATALUNYA**

se us ofereixen coberts especials a 4 ptes. amb tres plats escullits, postres, pa i vi llegítim del Sindicat Agrícola de Terrassa.

Per 6 ptes. uns coberts compostos de entremesos variats: Canalons o Arròs a la Valenciana, Llagosta a l'Americana, Pollastre, Postres, Vi llegítim del Sindicat Agrícola i Xampany.

Adreceu les comandes a

ESTEVE POLLS

Fonda-Restaurant CATALUNYA

Gabatxonts, 12
Telèfon 6035

Terrassa

Guia Informativa Catalana

BASTONS

FABRICA : Pge. Bacardi
Rambla Centre, Plaça Reial
BARCELONA

BRAGUERS

Antiga casa ESCUER
Fabricació de braguers
= i ventreres =
Hospital, 132 - BARCELONA

IVORI

CAPDEVILA I GRAU
Canuda, 33
BARCELONA

MARCS

Casa CODINA - Banys Nous, 14
Marcs gravats per a quadros
Articles per a presents; cornucòpies i relleus per a decoració

SABATERIES

ANTIGA SABATERIA
«L'UNIÓ»
Carme, 25
BARCELONA

SASTRERIA

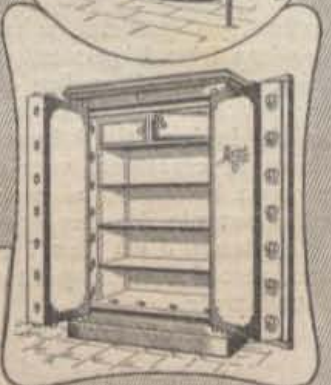
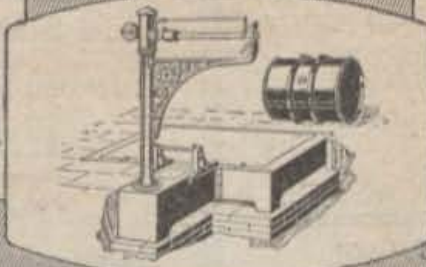
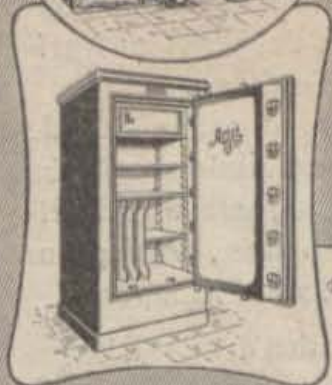
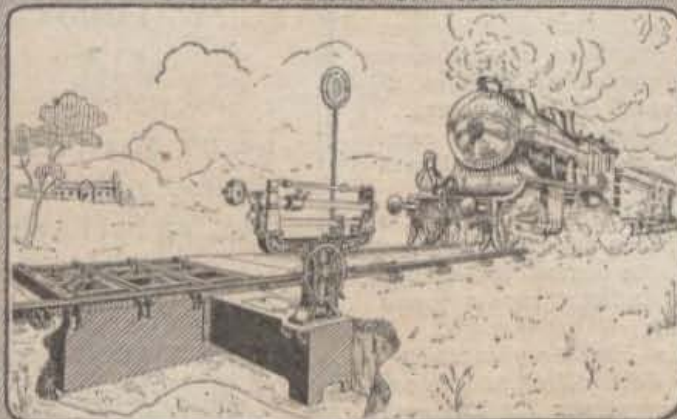
Trajos y abrics us quedaran com nous girats al revés
LA REFORMADORA
Trafalgar, 9 (j. p. Ur.)

BÀSCULAS : ARCAS PARA CAUDALES

HIJOS DE A. ARISÓ

C. SANS. 12 - BARCELONA - TELEF. 397.H.

Casa fundada en 1860

El gran crédito de las BÀSCULAS "ARISÓ" lo han conseguido por sus inigualables condiciones de perfección, duración máxima, precisión cronométrica y gran sensibilidad.

El Jurado Internacional de la EXPOSICION del MUEBLE de BARCELONA-1923 ha reconocido la superioridad de las ARCAS "ARISÓ" concediéndoles el GRAN PREMIO con felicitación.

50 ptes.

¿Oí que fan de bon estalviar?

Sans, 22

Es l'estalvi que obtindreu comprant-vos la talla del vostre vestit en lloc d'encarregar-lo al Sastre com tenim per costum.

Panyeries Unió Textil de Sabadell

Aquesta casa és l'única que fabrica els seus gèneres amb la llana dels meus moltons.

Més de 50 dibuixos diferents en cada colecció

Troços a preu de verdader regal

Grans existències en ESTAMS - GABARDINES - MELTONS

Talles de 3 metres (tot estam) des de 25 pessetes

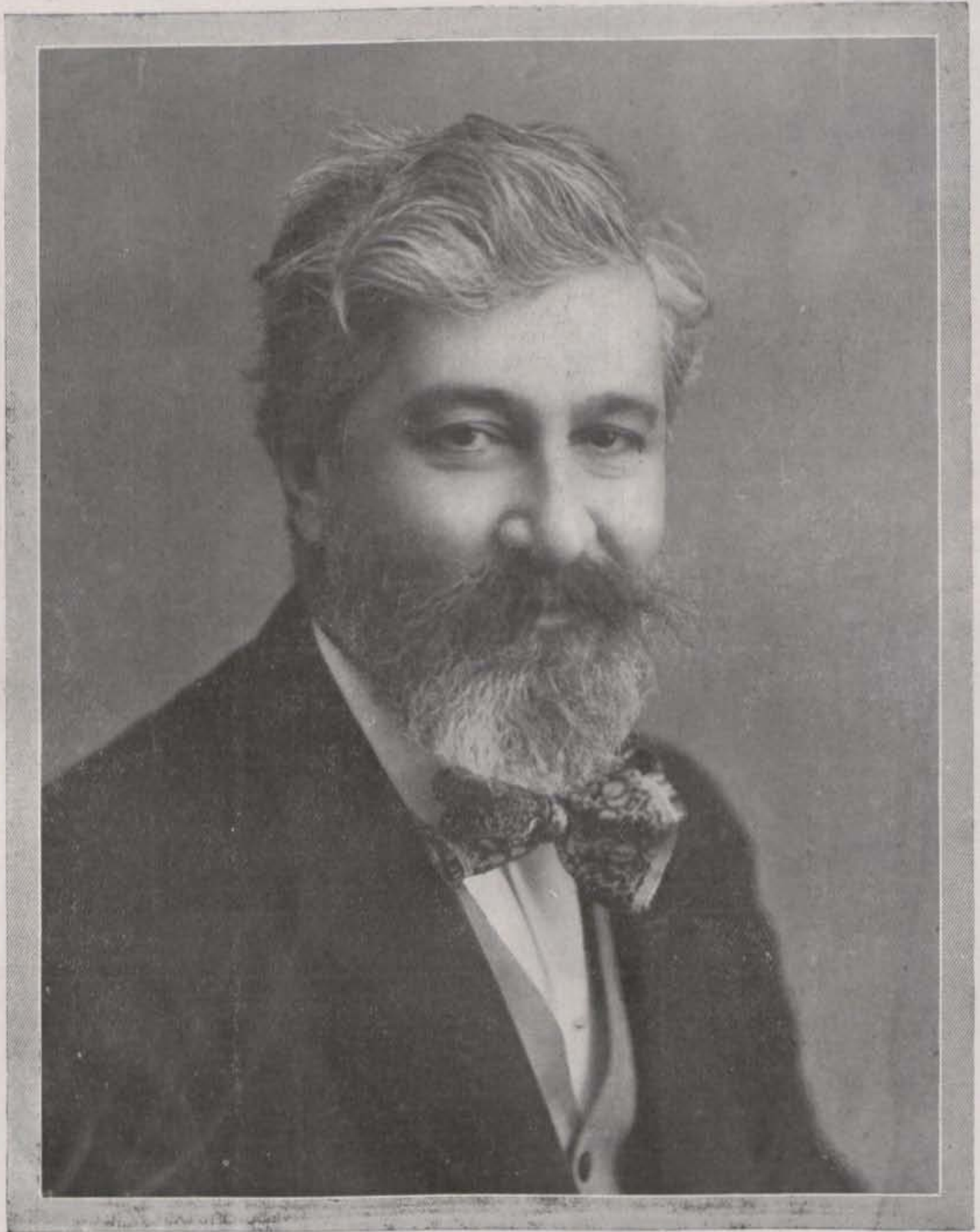
Consulteu preus i qualitats i us convencereu de l'estalvi

Panyeries de l'Unió Textil de Sabadell

-- 22, Sans, 22 --

La casa indica bons talladors per la confecció a preus sumament econòmics

L'ACTUALITAT GRÀFICA

SANTIAGO RUSIÑOL

Poeta, dramaturg, pintor i propietari del «Cau Ferrat» palau sitgetà que els catalans
tenim com una meravella

(Pot. Amadeo)

LES CURSES DEL HIPÒDROM

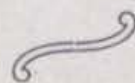
«WHITBY», guanyador del premi «Pagodine»
(1,600 metres)

Durant el descans. - Les nostres
elegants passejant

Públic comentant les apostes

Aspecte de les tribunes

«Donya Ignàsia», guanyadora del
premi «Rubí», (2,100 metres).

TIPIQUES BARRIADES BARCELONINES

SANS

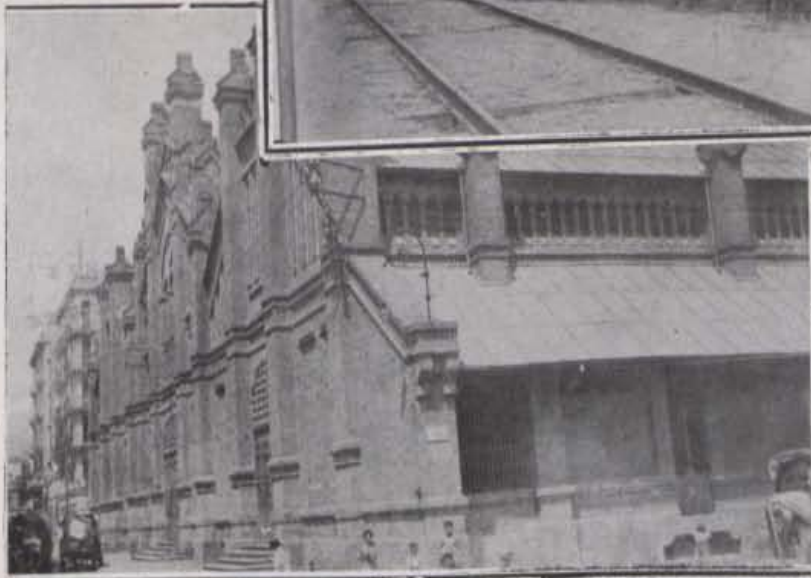
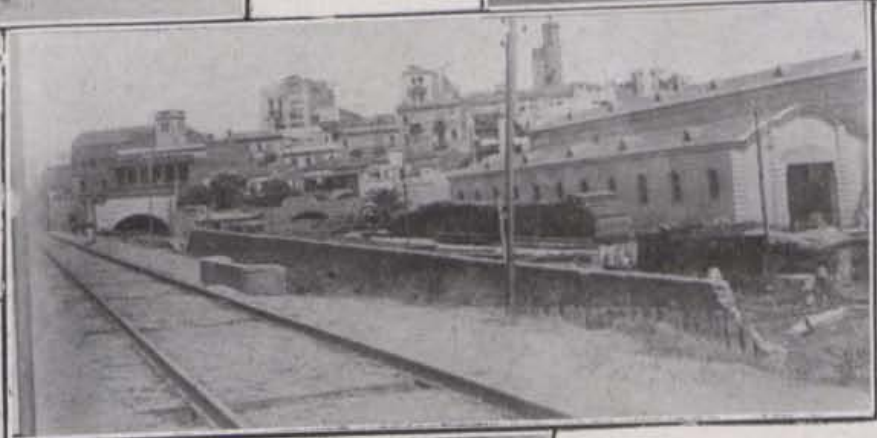
Carrer de Sagunto amb el cloquer parroquial al fons

Font de la Plaça Víctor Balaguer, on pot veure's l'escut del antic ajuntament de Sans

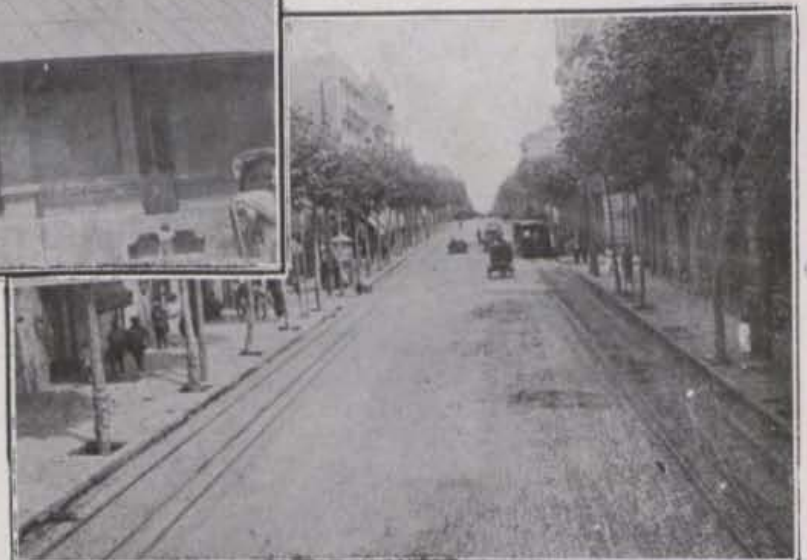

Acabament de la foradada i estació del tren subterrani Transversal

Carrer de Sans.
Via Sacra de la barriada

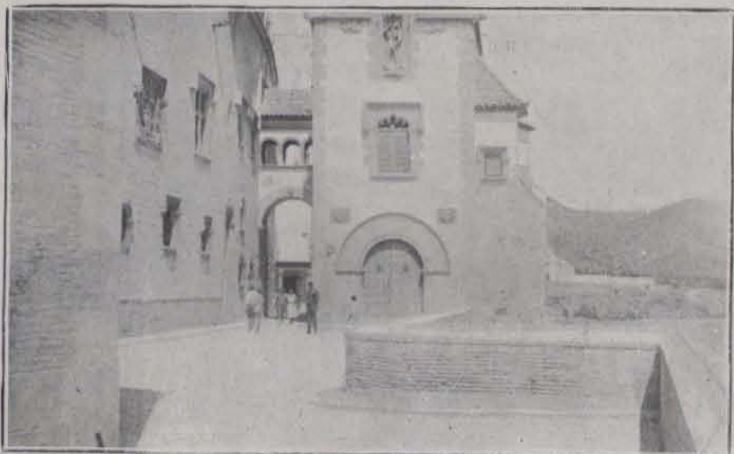
Plaça - Mercat

SITGES

JOVENTUT CATALANA honora avui les seves pàgines dedicant-ne algunes a aquesta vila costera, blanca, quina netedad és encantadora

Sitges riu sempre; és com un palau de fades que Déu ens ha posat a prop nostre perquè hi visquem els somnis de la realitat. Salve, Blanca Subur!

La església

Platja
(Vista general)

Platja
(L'hora del bany)

Vers el «Cau Ferrat»

Edifici-Ajuntament

Passèig de Mar
(Edifici «El Pavelló»)

Societat «El Prado»
(Diversos concurrents)

Fotos: Serra Beltrán

ACTUALITATS DIVERSES

SABADELL

Els nous gegants
i nanos estrenats
durant la darrera
Festa Major

(Fot. Francari)

SANT ANDREU

Festa dels Exercicis
Espirituals. El Re-
verent Enric Tutu-
saus, el Bisbe Doc-
tor Guitart, i el Pare
Lluís Bognà, S. J.
que va cel lebrar la
seva primera missa

(Fot. Arissa)

SANS

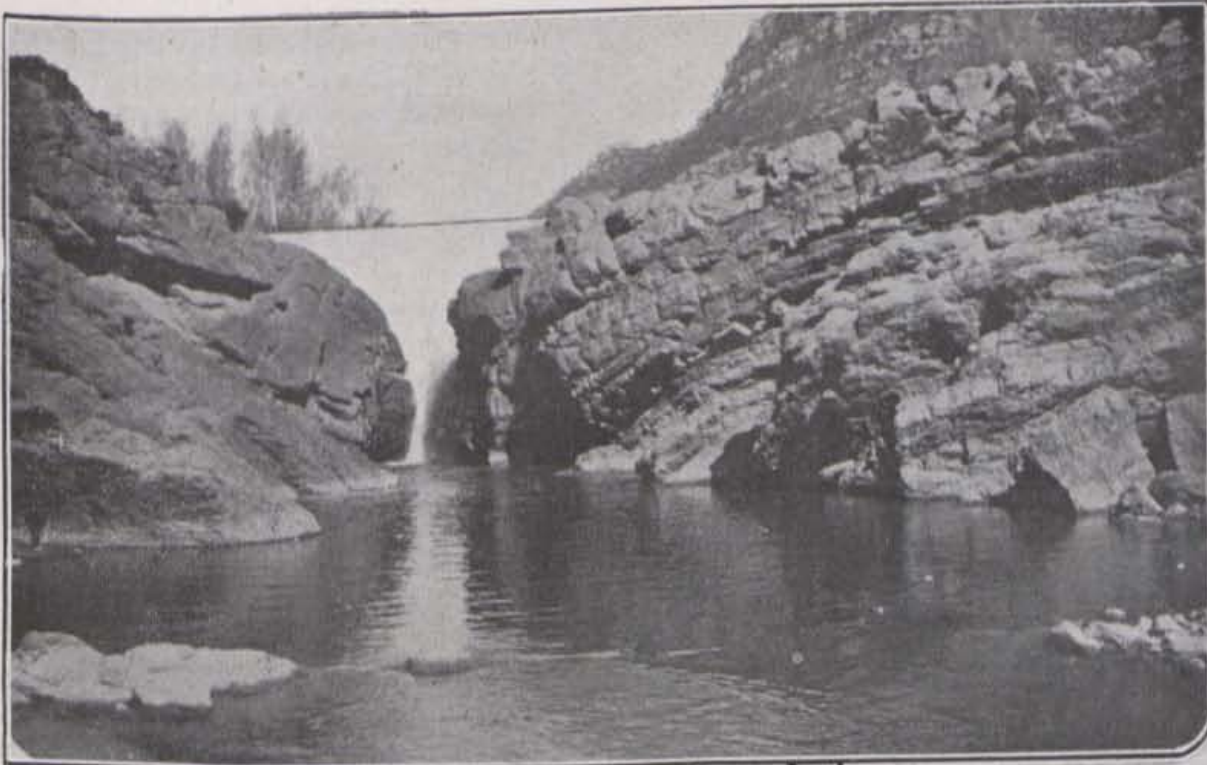
Festes
del carrer
d'Olzine-
lles

L'Esbar-
de Dan-
saires
«Sant Jo-
rdi» en el
Ball de
les Gita-
nes del
Vallès

f. Amigó

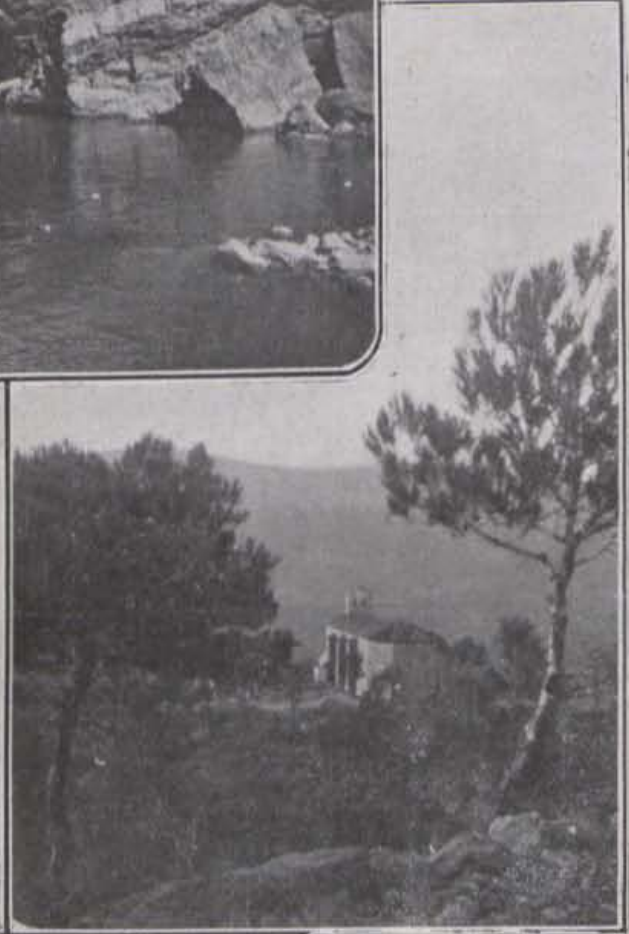
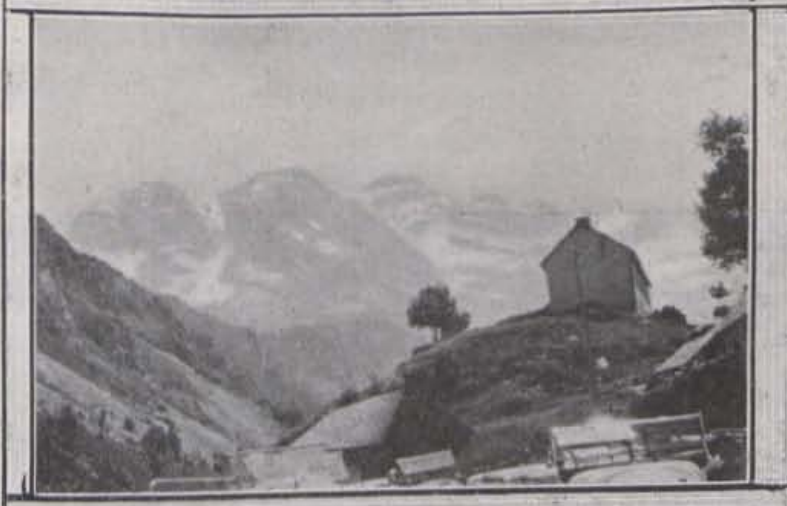
BELLS INDRETS DE CATALUNYA

« El Cairat » (entre Olesa de Montserrat i La Puda)
(Fot. Crehuet)

Gavarnie (Pirineu francès) Les neus perpètuas
(Fot D. Sànchez)

Ermita de Coll-bàs, prop d'Igualada
(Fot. A. d'Amics)

Pujant al cim de la Mena (C. E. de la comarca de Bages)
(Fot. Soler)

Dr. D. Ramon Zaydin, President del Congrés de Cuba i President de la representació cubana a la Societat de les Nacions.

El Dr. Zaydin pronunciant un discurs en el monument dels herois de les guerres colonials

(Fotos Vidal)

LES BARRIADES BARCELONINES - SANS

CAP A SANS FALTA GENT

La invasió seguida de forans a nostra barriada sansenca, ha engrandit en els deu anys darrers gairebé el doble d'habitants. Aquest engrandiment no és inexplicable.

Recordem els reclams que anys enrera venien d'Amèrica i amb l'afany de l'impossible emigraven mlers d'humils mar enllà, on la desillusió perseguia el destí dels allunyats.

Avui el temps ha canviat. Els espanyols ja no exposen llur existència en la giraldenca fidelitat de la mar. Cuba i Buenos Aires, els dolls d'or estroncats, fuetejats pel desprestigi, no deixonden ja l'enveja. Catalunya, i d'una manera especial Sans, els atreu més. Per què? Senzillament. La premsa madrilenya i d'altres regions, exageren els sous que aquí guanyen, havent-hi diari com *Informaciones*, que s'ha atrevit dir a l'obrer català, *obrero señorito*. Diuen que han vist obrers asseguts en un bar destapant a dojo ampolles de xampany (?). I és clar. Aquesta seguida campanya—per lo vist ben pagada per la «sopa»—glosant pseudo contes de fades, han fet canviar la direcció als expatriats, i cada dia arriben a Sans estols de famílies de les altres terres espanyoles, on hi troben, no sempre, uns jornals per a malviure que naturalment, acostumats a la perpètua misèria, els hi és glòria. Les habitacions s'han esgotat i enriquit. Els camps s'omplen de barraques renyides amb la higiene. L'edificació no dona l'abast. Això palesa clarament la importància de la invasió i els efectes de la premsa retribuïda, que no sé amb quina finalitat remarquen amb tanta insistència els gegantins sous que aquí guanyem. Però, com els reclams de Cuba i Buenos Aires, una vegada aquí, la desillusió descobreix l'impossible i la misèria fa festa major. Però és sensible que les conseqüències les paguem tots. A cada pas veiem migrades siluetes humanes que, amb una mà estesa en to de caritat, canten cançons de terres llunyanes...

JOSEP BUSQUETS TENAS

LA GLÒRIA

És un fum, un no-res, una quimera.
Un no-res... Mes fascina amb força tanta
que el mortal s'atropella i desespera
per l'anhel de besar sa bella planta.

És aimada infidel; però encisera
com sirena falaç que al marí encanta.
Del magnat a l'humil tothom venera
llur somris falaguer de llum radianta.

És cert que llurs carícies temptadores
han fet molt mal al món; mes sols la glòria
pot mostrar les proeses redemptores
que per inducció d'ella té la Història.

És un fum, un no-res; però és tan bella
que feliç qui pogués morir per ella!

MARIAN AMAT

SANS VELL :: EL TEATRE DE SANS

Les coses de cinquanta o seixanta anys enrera, quan no ha tingut gens de transcendència, potser no es mereixen ésser retretes; si no s'hi té d'apendre res, tant-se-val que restin colgades entre les deixalles del temps que va passant i no cal furgar en la memòria per a desenterrar-les. Però esdevé que un hom regirant a voltes un munt de futeses mal endressades en un recó de la golfa i traient-ne curiosament la pols que les amaga, sent que li va entrant la temptació d'arrangiar-les en lloc clar per a poder-les contemplar devotament i repassar la crònica dels anys remots, que recobren certa llei de presència per virtut del que parlen aquelles relíquies.

És així que cadascú sent goig de reviuir els fets banals que són el menudall de sa pròpia història i esplaià l'esperit refent aquelles coses que li tornen el regust d'uns temps millors o que judica millors tal volta perquè són passats.

Ara a mi em plau llençar-me entre les boires d'uns records que tinc la pretensió de creure interessants per als qui es dignen posar els ulls en aquestes planes. I vull parlar del teatre, no pas del teatre institució o branca d'art, sinó del teatre d'aquí a casa, del de Sans, que jo em penso, sincerament, que era únic, sense parell, en els ditxosos temps a què faig referència.

De tant en tant m'era permès donar-me el plaer d'anar-hi; això passava una dotzena de cops a l'any, tirant llarg, els diumenges a la tarda, perquè no hi havia funció en dies feiners ni tampoc cap vespre, com no fos Festa Major. Al dissabte cap al tard, plegant d'estudi, un hom s'esquitllava d'amagatotis per a anar a veure el mamarratxo; la gent en deia el mamarratxo, amb algun motiu segurament, d'una tela pintada que arriaven des del terrat i quedava penjat fins que era fose al costat del portal d'entrada del poc sumtuós coliseu; tot l'endemà també el mateix drap era exposat a la contemplació del públic. En aquell teló pintat a correcció s'hi veia reproduïda per la mà d'un artista anònim l'escena culminant de l'obra que s'havia de representar; venia a ésser com el cartell anunciador de la pel·lícula emocionant que es cuida d'enllemnir a la terregada que freqüenta els «cines». Sota els ninots del mamarratxo, que eren sempre personatges amb vestits molt virolats, que es barallaven amb arma de foc o amb arma blanca i que prodigaven la sang si els hi tocava el rebre perquè l'argument del drama s'ho aportava, en lletra ben llegidora es feia constar el títol de l'obra i el nombre dels seus actes, detall aquest darrer que tenia capdal importància, sobretot per a la quitxalla, que sempre es paga més de l'abundor que de l'exquisitesa.

Venia la tarda del diumenge; la funció s'havia començat a les tres, però la meua colla ja hi compareixia mitja hora abans per a poder seure al lloc de preferència, que per a nosaltres era el banc de la segona camarilla; des d'allà dalt ho dominàvem tot; aquell teló de boca un xic encrostonat amb un hipògrif pintat en la part alta, que havia inspirat a algú el pensament de què el qui no hagués vist mai un ase volar podia anar a comèdia a Sans i quedaria servit; contemplàvem a vista d'ocell el públic més selecte que s'anava encabint en els rengles de llunetes; vàiem arribar els músics i acomodar-se el director en la cadira més enlairada per a fer-los-hi el senyal de rompre la simfonia amb quatre cops d'arquet donats nerviosament al faristol; rebíem amb una sorollosa ovació de crits i picaments de mans la sospirada aparició del sabater, modest empleiat de la casa que a genollons resseguia de cap a cap el proceni endegant amb pausa de lluminària dels quinqués que havien de donar claror a les taules, després d'haver enllestit l'encesa de l'aranya de cristall penjada molt enlaire al bell mig de la sala. I quan ja tot estava a punt

i el senat il·lustre havia manifestat moltes vegades la seva impaciència, els músics, carregats de bons intents, embestien la tocada patètica de sempre, que ja la treien guapament sense mirar la solfa; i aviat el teló anava amunt i l'espectador tenia prou feina a contemplar decoracions malmeses (1), oripells i llauana i vestits de llustrina dels comparses, que semblaven pobres disfressats dels que van a colles a captar pels dies de Carnestoltes.

De la representació no cal parlar-ne; no és pas perquè n'haguem de fer menyspreu, molt al contrari; convé proclamar ben alt que per les taules del modest teatre de Sans hi han passat artistes de mèrit positiu; En Villahermosa era un aficionat que va arribar a fer rotllo; P'arolas va treballar en els millors teatres de Barcelona; En Cazorro també s'obrí pas; En Sarriera va ésser un graciós molt aplaudit; aquests actors i altres que no es recorden havien fet l'aprenentatge aquí quan els empresaris de la capital els van pendre a mans besades.

De les funcions sempre se'n sortia tard, perquè els drames que solíem veure al nostre teatre eren llarguets, encara que la direcció es cuidés de retallar-ne alguna escena; s'ha de comptar també que no hi podia mancar un saineit per a cloure la festa, i encara no n'hi havia prou amb això, que entre una obra i altra s'hi feia cabre moltes vegades un xic de *balle nacional* per la parella d'En Tarrida, tan destre en fer tercerilles com en repicar les castanyoles. Pels dotze quartos que es pagaven de l'entrada no es podia demanar més diversió, i encara als nois ens ho feien a mig preu; la mitja entrada venia a costar divuit cèntims d'ara.

En el darrer entreacte (aquest és un detall curiós), sortia l'empresari a fer la crida de la funció vinent. Em sembla que el veig; era simpàtic l'Oriol, tothom l'anomenava així, l'Oriol, a seques, sense compliments, era ben plantat, grassó, afeitat de cara com un comediant legítim, i es presentava correctament vestit, amb un paltó de color de cafè amb llet, cordat de dalt a baix, amb una gira de vellut arran del coll. Apareixia a les taules, avançava i saludava amb cerimònia fent un lleu acatament, i amb veu clara, com l'hi solen tenir els bons actors còmics, parlant en castellà correcte, feia saber a *ese respetable público* (tots els xicots del poble que havíem tingut sis quartos per a anar a comèdia érem part integrant del *respetable público*), feia saber, dic, que el diumenge vinent es posaria en escena el drama en tants actes (un reguitzell d'actes) titolat naps o cols, que hi hauria *balle nacional*, no sempre, i que s'acabaria la funció amb el *chistoso saineit*, *Tres pelos y media camisa* (d'aquest sí que tinc present el nom), o un altre qualsevulla, potser en català i tot, com *Las astucias d'En Tinyeta* o *L'aprenent sabater magre i burlleta*, del repertori d'aquell temps, tan pobre en quantitat com en qualitat.

Sembla que l'Oriol no estava gaire content de l'èxit de l'empresa; la va aguantar uns quants anys però no s'hi salvava, i això que hi posava el coll, perquè a l'objecte d'estimular al públic de tant en tant rifava un gall o un be i algun cop *setze duros*, que un dia eren pintats tot al vol del mamarratxo, fent constar amb lletres molt menudes que serien *napoleons* (s'escatimaven quatre pessetes, Déu n'hi dó). En la funció amb què

(1) Algunes de les decoracions, les més velles, tenien veritable mèrit i eren procedents, segons notícies que tinc per certes, de l'enderroc teatre de Mont-Sió, memorable en l'història dels espectacles teatrals de Barcelona.

L'Oriol es va despedir del públic de Sans, tan respectable segons deia, s'hi va rifar un porc; això la gent, que sempre és malpensada, s'ho va pendre amb un gest despreciatiu de l'empresari, i tinc record de què algú va intentar protestar-ne; ben segur que l'home no tindria cap intenció d'agraviar al nostre poble.

Del teatre de Sans, se'n podria escriure un llibre que resultés curiosíssim; aprofitant el que en recorda un i l'altre i comptant amb el que se sap per referència, no fóra difícil arribar a compondre una completa història del què ha estat el teatre en aquest poble, començant per les cèlebres representacions de la Passió en l'enderrocatal de La Raqueta (1), i les del típic ball de Sant Bartomeu, una mena d'auto sacramental que es

feia pel carrer, fins a l'organització de la companyia d'aficionats que treballà molts anys Uve i teatre de Barcelona. hem parlat suara; seria un estudi que al meu pensar tindria un interès local extraordinari.

JACINT LAPORTA

(1) Les representacions que es feien per la Quaresma a La Raqueta cridaven gent de tot arreu; venien a veure-les famílies de Barcelona, Sarrià, Hospitalet, Esplugues i altres pobles veïns, perquè s'havia escampat la fama dels aficionats de Sans, encarregats d'aquestes funcions.

Carrosser

Volta, volta, carrosser,
—cavallets, galls, camells, barques,
llums elèctrics de colors
que s'encenen i s'apaguen,
mainada, música, espills,
alces i baixes, mirades,
—riu, amor, si plou la nit
sobre el paraigües de plata.
Volta, volta, carrosser...

Banal cursa d'esquirol:
anem enllà sense moure'ns;
després ja ens faran saltar
els qui s'esperen per córrer.
Volta, volta, carrosser...

Sempre passaven de llarg
un soldat i una criada
—ara hi passaria jo
amb l'amiga que em deixava.
Volta, volta, carrosser...—
Cada volta més rialles.

SEBASTIÀ SÀNCHEZ-JUAN

Les flors de cera

Són flors d'aspecte humil que abans tenien
matís de foc, perfum embriagat,
i per ornar flors pobres que es dalien
s'anaren desprenent de llur esclat.

Del tot perduda l'opulenta saba,
sense voler-ho s'han guarnit, després,
d'una flaire d'encens que no s'esbrava,
d'una grogor somorta que escau més.

Per elles baixa al món la Primavera,
qui de passada el bosc fa reverdí,
si bé no se'n gaudeixen, flors de cera
recollides en èxtasi diví!

Per elles cau expressa la rosada,
homenatge que els ve del Cel en plors,
i per elles del Sol la llum daurada,
mes ai, se n'aprofiten altres flors.

P. RIERA I RIQUÉ

PORXAS i SIRERA

FERRETERIA I BATERIA DE CUINA

Bateries esmaltades, estanyades i d'alumini

CARRER DE SANS, 70-72
TELEFON H. 404

BARCELONA

LLEGIU : PROPAGUEU JOVENTUT CATALANA LA REVISTA VOSTRA I LA
COMPREU DE CATALUNYA

POESIA

ADÉU!

Adéu, dona estimada, adéu per sempre!
Ja no et veuré mai més, hermosa mia?
Tu te'n vas, mes en mon cor un temple
faré al record d'aquest amor d'un dia.

Ja no sentiré més ta veu mimosa
ni podré guaitar més tos ulls de nina!
Què trist que em quedaré, nineta rossa,
què sol em trobaré sens tu, m'aimia!

I pensar que t'estimo amb folleria,
i saber que m'estimes tant i tant,
que te'n vas i que amb tu se'n va ma vida!
Quan hi penso, Mercè, quin dol tan gran!

Oh, llavis beneïts que tant enyoro
—on vaig gaudir l'estrany goig de sofrir—
llavis que tant estimo i tant us ploro,
quan no em pogueu besar, reseu per mi!

Passaran anys, més anys, potsé algun dia
s'obri en ton pensament el meu record
i revisquis amb dolça melangia
aquells jorns tan llunyans d'un trist amor.

I potser una llàgrima, una estrella,
als teus ulls ja apagats per tants afanys
s'aboqui rodolant per ta faç vella
marcida pel dolor dels desenganys.

Si poguéssim trobar-nos allavors
després del que haurem tots dos passat!
Què en fórem de felïços aleshores,
ai, vida meva, això sols Déu ho sap!

Adéu, Mercè, nineta rossa i blanca!
Sols em resta de tu la recordança
del teu amor que ara com mai em manca
i que es mor lentament sens esperança!

ANTONI D'ALCALÀ

A uns bonics ulls

Ulls tristos, somniadors
de blaves llunyanies
i on ses alegries
ens brinden purs amors.
Inondeu resplandors
en nits llargues i fredes,
on doneu fi a les penes...
ulls tristos, somniadors!

RICARD ESTRADA

El que vol l'amor

Ma realesa
—só el rei amor—
vol sols dolcesa,
no busca l'or
ni la bellesa,
cerca amb fervor,
una riquesa
que se'n diu cor.

TOMÀS TORRENTS PRUSI

“Les grans caceres de l’Africa Oriental” (Selecció Òptima, Vilaseca i Ledesma, S. A.)

No és aquesta una pel·lícula més de les que baix el suggestiu nom de «feres» es presenten hàbilment uns quants animals domesticats. Tota la cinta és presa del natural, en plena selva, i tots els animals que en ella hi ha fotografiat l'operador han estat sorpresos pels caçadors... El seu assumpte no és altre que la lluita entre la fera humana, més temible que la del desert, i els tranquils i fins inofensius animals—si no se'ls ataca—de l'Orient africà.

Rendint culte a Diana, la deesa caçadora, no hi ha un sol pam de terra que no sigui trepitjat per l'home civilitzat, quina escopeta no deixa reposar ni a la perdiu senzilla—com digué el poeta—ni al magestuós elefant.

Referent a les caceres, s'han escrit molts llibres d'aventures; ara, ve el cinema i ens mostra gràficament el que els novel·listes abans ens contaven... En aquesta pel·lícula veiem com es defensen atacants i atacats, fins que els primers, la civilització venç. I tant amb les parelles de lleons com amb els elefants; tant amb el rinoceront com el tigre, hipopòtam, etc., s'usen mil diferents mitjans—segons la ferocitat i corpulència de cada ú—per a reduir-los a la impotència.

Això és, doncs, lo interessant d'aquesta pel·lícula Caceres, costums indígenes i dels que no ho són. La pel·lícula «Les caceres a l'Àfrica Oriental» ens mostra la lluita entre l'home i la bèstia, que des d'època llunyana sostenen la més cruel de les lluites.

El vici de matar és de totes les èpoques i de tots els homes. Uns maten per diversió, sense altra finalitat pràctica que l'afany d'extermini; altres cerquen amb les caceres un mitjà de vida que serveix d'atenuant a la seva crueltat.

Tan nostre és ja aquest costum, que no s'ha dubtat en sumar-lo al número dels esports, i el cinema ha intervingut en ell.

La civilització destructora venç, a la fi, a l'irracional, i l'home no solament es val de les armes que el progrés posà en ses mans, sinó que usa habilitats primitives per a reduir els reis de la selva.

Això és el que es veu en aquesta pel·lícula, sense que pugui pensar-se que les escenes hagin estat preparades anticipadament, ni el públic es pugui cridar enganyat...

J. T.

En aquesta secció publicuem totes aquelles preguntes que ens vénen dels nostres cars llegidors, ja siguin de caràcter històric, literari, artístic o científic, qüestions d'actualitat, mores, lectures, labors femenines etc., etc., les quals són contestades en aquest mateixa secció pels redactors de la Revista o pels llegidors que, espontàniament, vulguin formular la resposta

(RESERVAT EL DRET D'ADMISSIÓ)

PREGUNTES

466.—*Jordi Segador* pregunta si algun llegidor o llegidora de JOVENTUT CATALANA podria dir-li el nom o el significat de la lletra G que es veu sovint en el nom del dibuixant Joan «G.» Junceda.

467.—*Ketty, A. S. d'Olot*, desitjaria de la bondat dels llegidors de JOVENTUT CATALANA li donguessin un remei per a curar les quebraies de la pell de les mans i de la cara, degut a la suor y el canvi d'aïres.

La mateixa demana si algun llegidor d'aquesta Revista tindria l'amabilitat de transcriure en la secció de Respostes, els cantables de «La Marieta de l'ull viu».

468.—*O. Ribas*, de Lisboa, ens diu: Com les distàncies són sempre una dificultat per a conèixer més o menys exactament certs detalls interessants, desitjaria que algun lector amable o la mateixa Revista m'informessin del següent: Tributació total que paguen a l'Estat cada una de les 14 regions que el componen, número d'habitants respectivament per cent d'analfabets, segons les últimes estadístiques conegudes. Comparat, essent possible, amb les estadístiques de 10 anys enrera.

Lletra dels himnes espanyol i francès en el seu text original.

La subscripció iniciada a principis d'any a Galícia per a contribuir amb una làpida artística al monument a l'excels patriota i mestre de tots, En Angel Guimerà, va donar finalment algun resultat pràctic, o no va passar d'una generosa temptativa d'un grapat d'amics de Catalunya?

Almenys en la premsa catalana poc més se n'ha parlat.

469.—*Teodor Sastre*, carrer de Vich, 11, segon, primera, de Gràcia (Barcelona), voldria practicar el català per mitjà de correspondència, amb jove o senyoreta.

470.—*Riever* desitjaria saber ben prompte la manera més eficaç per a matar els mosquits o poguer passar una nit ben tranquil·la sense que et puguin picar tals animals.

471.—*J. Dualls Hartle*, respectuosament demana a la senyoreta Maria Assumpció: Tindria cap inconvenient en trametre'm la seva adreça? Em plauria d'escriure-li particularment. Molt agraït de la collecció remesa.

472.—*Pasqual Salla* ens demana un llibre que parli de la vida de Francesc Ferrer Guàrdia, que fou fusellat a Montjuich l'any 1909, i el lloc de venda. Ho sap algú?

473.—*Joan Roviró* s'interessa en saber els fills que té el

cantant Emili Vendrell, l'edat i els seus respectius noms.

474.—*G. d'Isorbina* voldria sapiguer on podria dirigir-se per a comprar un diccionari Espanyol-Català ben extens i amb un sol volum, igual com també un altre en Català-Francès i Francès-Català.

475.—*R. Sitges* ens pregunta: En quina llibreria podria trobar «Les Vetlles de Mascanys», Narracions per En Salvador Borrut i Soler?

476.—*Un jove* que no sap ballar sardanes i voldria aprendre'n, desitjaria conèixer jove o senyoreta que també volgués començar-ne a saber, per a ésser dos en aquesta tasca i no passar per la ridícula d'anar a les ballades i fer d'«badoes». S'ofereix algun dels nostres llegidors?

477.—*Giyasol Gracienca* desitjaria sostenir correspondència amb jove o damisella aficionada a la fotografia i al mateix temps a poder ésser excursionista; parlaríem d'excursions i fotografia i si li fos grat canviaríem els retrats que entre nosaltres faríem.

478.—*Joan de Barcelona* prega que algun llegidor li contesti, si li és grat, si Sant Jaume i Santiago són tots dos el mateix sant. Si ho són, per quin motiu es diuen aquests dos noms en català? Voldria dir-me també, l'origen dels mateixos?

479.—*Ros de la masia* voldria saber si és que algun llegidor o llegidora ho sap, en quin any va néixer l'Emperador Napoleó i en quin morí, i també quantis habitants té la ciutat de Buenos Aires i la de Barcelona.

480.—*Nemo* desitjaria canviar correspondència amb la damisella *Rosella Vilanovina* per perfeccionar l'escriptura i la parla de nostra llengua a l'ensem que parlar de qüestions problemàtiques de nostra terra. Pot enviar l'adreça a aquesta Revista.

481.—*Ferran Alvarez*, Diputació, 71, primer, desitja d'algun amable llegidor o llegidora d'aquesta simpàtica Revista les sardanes «L'Emigrant», «La Santa Espina» i «La sardana de les Monges». Mercès. (Per abreviar li diem que la segona, no la podem publicar i les altres ja les hem publicat aquí mateix.)

482.—*F. V.* pregunta a algun lector o la redacció de JOVENTUT CATALANA la direcció del multimilionari nordamericà John D. Rockefeller, el retrat del qual fou publicat en el número de la setmana passada.

483.—*B. A. D.* agrairia molt al llegidor o llegidora que m'indiqués on podria trobar una geografia universal escrita en el nostre idioma. Demés desitjaria saber la lletra de les sardanes «Solitud» i «Prometatge».

RESPOSTES

234.—*En Quimet l'ric* tramet a *En Majoraba*, pregunta 231, la lletra de «L'Hostal de la Peira»:

A l'Hostal de la Peira—dames hi van entrar.—Ja truquen a la porta;—ja responen: Qui hi ha?—Som unes pobres dames;—si ens volen allotjar.—Obre'ls la porta, mossà,—i deixa-les entrar.—Diuem a la mestressa:—Què hi ha per sopar?—Hi ha

tunyina amb seba,—bolets amb bacallà.—La una no té gana,—l'altra no vol menjar.—L'altra està prenyadeta—i al llit se'n vol anar.—Demanen una cambra—per poder-s'hi tancar.—La mossà se les mira:—no li van agradar.—Agafa el llum, tu, mossà,—vés-les-hi a acompanyar.—Quan foren a la cambra—es varen despullar.—La mossà n'és

traidora:—pel panys les va guaitar.—Se'n baixa a baix la mossà:—se'n posa a sospirar.—De què sospires, mossà?—Què tens per sospirar?—Què haig de tenir, mestressa?—que nos volen robar:—porten calceta curta,—pistoles als costats.—Aneu, al llit, mestressa, que anit jo vull vetllar;—que avui si no m'enganyo,—ens tenen de robar.—Al ser al llit la mestressa—ella a l'escó es posà.—Quan són les deu tocadès—els lladres van baixar.—Ja van de cambra en cambra—per veure què hi haurà;—se' baixen a la cuina;—la mossà hi van trobar.—Quan entren a la cuina—ella es posa a roncar;—en feia l'adormida—damunt d'un sac de gra;—tres gotetes de cera—al pit li van tirar.—La mossà n'és traidora:—ronca que més roncà.—L'un en deia a l'altre:—Ben adormida està.—Un braç de criatura—al foc ne van tirar.—Qui està despert s'adorm—qui dorm adormit s'està.—La mossà n'és traidora,—la porta els va tancar.—Obra la porta, mossà—cent escuts te'n vull dar.—Ni per cent ni cinquanta—la porta s'obrirà.—Aquell braç de criatura—si me'l vo'guessis dar?—El braç bé te'l daria,—mes no el puc apagar.—Dins la gerra de l'oli—tira'l i s'apagarà.—Per on vos el daria,—per on vos el puc dar?—Dóna-me'l per la porta—per aquest forat que hi ha.—La mossà n'és traidora,—a la cuina se'n va,—agafa el braç de criatura—el tallant a l'altra mà.—Treu la mà per la porta,—que el braç et vull donar.—Pensant-se que li dava—el seu li va tallar.—T'asseguro, criada,—que me les has de pagar:—amb la sang de tes venes—la mà em vull rentar.—Amb ta cabellera—me la vull aixugar.—Hostaler de la Peira,—te'n pots ben recordar:—A la teva criada—la pots ben estimar.—Que t'ha salvat la vida—i l'hostal de robar.—Dels tres fills que tu en tens—li pot donar a triar,—si el petit no li agrada—l'hereu li pots donar.

- 235.—*Jaume Baqués i Roc de Golbes* trameten a *Sia-ha-ben-sopat*, la traducció de «sacatapos» ja publicada aquí mateix.
- 236.—*Dionís Pareta* tramet a *Teresa Gombau i Pere Amat* el seu domicili: Plaça de Santa Maria, 2, segon, Vilafranca del Penedès.
- 237.—*Màrcius*, de Barcelona, contesta a *M. Balaguer* (pregunta 80), per agrair-li la llista de llibres publicats per la Biblioteca del Poble Català, però deu fer-li avinent que és inexacta, doncs jo posseeixo 16 dels volums esmentats, havent-hi entre ells dos «Novelletes», d'Oscar Wilde i «Dones de cor», de P. Gener, que no figuren en dita llista. Segons la seva llista em manquen a mi «Nàufrecs», «Revolta», «La lletra vermella» i «Contes eròtics». No sabria on els podria trobar?
- També contesta al mateix senyor (pregunta 154), que no dubta que l'objecte que persegueix al demanar un llibre que parli de literatura i poesia mundial el trobarà abastament en les planes dels quaderns quinzenals de «La Revista», que trobarà en totes les llibreries, especialment a Galeries Laietanes, on crec és l'administració.
- 238.—Resposta a la pregunta 253 feta per *Un llegidor*, referent a algun llibre d'itineraris per fer excursions curtes, que tramet *Ricard Bardés*. D'aquests llibres n'hi han dos, l'un, «Excursions curtes», al preu d'una pesseta, i l'altre una mica més ben presentat amb els mateixos itineraris i algunes fotografies al preu de 2'50 pessetes. Dits llibres els venen a la casa Salvador Bonavia, carrer de Tapineria, 4, Barcelona.
- 239.—Resposta a la pregunta 259, feta per *En Pepet*, referent a organitzar un grup, per fer excursions, etcètera, la qual li contesto que aprobo la idea i si puc servir-lo en quelcom, que m'ho digui. *Ricard Bardés*, Lluna, 3, segon, primera, Barcelona.

El millor MOSCATELL DE SITGES és la marca VIUDA DE ROBERT

CASA FUNDADA EN 1870

Exportació a tots els països i especialment
a les Repúbliques Americanes

DEPOSITARI A BARCELONA:

Daniel Robert Vidal - Claris, 72

SITGES

CONSULTORI ORTOGRÀFIC

Universitat Autònoma de Barcelona

En aquesta secció publicuem solament les respostes de les preguntes o consultes que sobre ortografia catalana rebem dels nostres estimats lectors, especialment per lo qual hem destinat un redactor de la nostra Revista a fi de respondre el nombre més gran possible de preguntes.

RESPONEM

A u n b a s c.—Els mots *net* (castellà «limpio») i *net* (cas. «nieto»), poden distingir-se perfectament l'un de l'altre, ja que en el primer cas la *e* no porta accent i en el segon sí.

Una florista barcelonina.—Assutzena (cast. «azucena»), hom escriu dues *s*. La traducció catalana de «trèbol» és *trèvol*.

L. L.—Efectivament, *baix* s'escriu amb *b*. El que dieu sens dubte ha estat una equivocació de la impremta que ha compost el llibre.

Josep Leintill.—Precisament en el número de JOVENTUT CATALANA que referiu (el 33), donàvem extensament les regles pels usos de la *g* i *j*. Vegem el dit número de la nostra Revista i llegiu la primera resposta de la secció filològica adreçada a Joan Martí. El plural de *platja* és *platges*, així doncs estava correcte aquell títol que deia: «Per les nostres platges».

Un soci del C. A. D. C. 1.—És cosa vella. En català hom no escriu «insignia», sinó *ensenya*.

J. A. P.—Sens dubte, és preferible usar el mot *llumí* (cast. «cerilla»). La paraula «misto» és un castellanisme.

Un estiuellant.—«Rompeolas» és un mot ben espanyol, desgraciadament molt usat entre els nostres catalans, com si no tingués traducció. En català correcte hom ha de dir *trencaones*. Recalqueu sempre aquesta paraula als qui equivocadament o més ben dit perquè no s'han preocupat de perfeccionar el seu idioma natiu iuen paraules tan espanyolitzades com «rompeolas».

Una de Valls.—És una equivocació posar una *h* entre les vocals *a* i *u* de l'adverbi *malaauradament*. Així també *malaaurança*, *malaurat*, i algunes derivacions hom ho escriurà sense cap *h* enloc.

Un pagès català.—És un verb dolent el que mencioneu. S'ha de dir *ensofrar* i no «ensofrantar».

M. N.—Els mots *os* (cast. «hueso»), pl. *ossos*, i *ós* (cast. «oso»), pl. *óssos*, es diferencien amb l'accent.

FILÒLEG

Advertiment.—Totes les preguntes destinades a aquesta secció preguem sien adreçades a JOVENTUT CATALANA (Consultori Ortogràfic), Villarroel, 12 i 14.

NÒTULES

Les Montserrat i la Patrona de Catalunya.—Recordem a totes les dames, damiselles i infants de les nostres famílies que s'honoren amb el nom de Montserrat i no tenen assentats llurs cognoms en el primer volum de l'àlbum que s'està formant com nova ofrena a la nostra excelsa Regina, que el plaç per a inscriure-s'hi acabarà el dia 31 d'aquest mes.

Llocs d'inscripció: Diada Montserratina, Baix de Sant Pere, 5, pral.; Llibreria dels Hereus de la Vidua Pla, Fontanella, 13; Llibreria Subirana, Portaferriosa, 14; La Hormiga de Oro, Plaça Santa Anna, 26; Llibreria Italiana, Rambla de Catalunya, 125; Llibreria Litúrgica, Claris, 15; Editorial Poliglota, Petritxol, 8; Llibreria Barcelonina, Corribia, 1; Impremta Altés, Angels, 22 i 24; Foment de Pietat Catalana, Duran i Bas, 9; Llibreria Catalònia, Plaça Catalunya, 17; i Llibreria L'Aurora, Diputació, 327.

Projecte realitzat.—Lo que un mes enrera no passava d'ésser una bella il·lusió d'uns quants entusiastes de l'obra d'en Guimerà, avui s'ha convertit amb una realitat esplèndida.

A la iniciativa llençada a les planes de JOVENTUT CATALANA, han respost un bell estol de joves de totes les classes socials, mes tots aimants fervents de les coses de nostra terra i plens d'entusiasme per la tasca a realitzar.

Queda, doncs, constituïda l'Associació «Joventut Guimeriana» baix els següents estatuts:

Pot ingressar-hi tothom que ho desitgi, jove o damisella, com a soci protector o com a soci actiu abonant mensualment dues o una pesseta respectivament.

Es farà tot quan conduïxi a fomentar el respecte i la veneració a la memòria del Mestre per tots els mitjans: Editant les seves millors poesies i repartint-les gratuïtament, organitzant vetllades teatrals a profit del Monument i a preus molt econòmics, obrint concursos per a premiar el millor treball que es refereixi a ell o a la seva obra. Són tantes les coses que es poden fer!

Els socis tindran dret a assistir sense cap despesa a les vetllades teatrals, a rebre tal com vagin apareixent, les diferents poesies que s'editin, etc., etc.

A darrereries d'aquest mes apareixerà el primer exemplar, contenint una de les menys conegudes poesies d'en Guimerà, i serà entregada gratuïtament, mes agrairiem que quan menys se'ns remetessin 20 cèntims o un ral per les despeses de franqueig.

Poden remetre's les demandes així com les propostes per a fer-se soci de tothom que simpatitzi amb la idea o desitgi rebre més detalls, a la següent adreça: «Joventut Guimeriana», c/o Escola Lebrun, Tallers, 27, principal.

I ara adrecem un vot de mercès a tots quants han contribuït a que nostre projecte fos un fet i en gran manera a la Direcció de JOVENTUT CATALANA qui al brindar-nos la seva ajuda ha aconseguit el que nosaltres no haguérem pogut fer per molt que haguéssim treballat.

Per la novella entitat, *Joan Tur*.

CORRESPONDENCIA

Pilar Bach (Vich); Josep Molins (Castiello); Maria Tàpies (Oliana): Enviats els volums de regal. Esperem els rebran de conformitat.—Maria Teresa de V.: Preferim una sola cara, com a tot arreu exigeixen.—Jaume Castellví (Mataró): Està bé.—Joan Roviró (Montesquiu): Poden guardar la col·lecció. Ja avisarem per mitjà de la Revista.—R. Violan Simorra (Ciutat): Els originals vostres van arribar tard. Guardem els retrats, que podeu recollir.—Central de Telèfons de Sant Quirze: Rebudes les 4'50. Tenen pagat fins a mig setembre. Mercès de la tramesa.—F. Vallès (Reus): Han d'ésser molt ben fets perquè interessin al públic.—Josep Cervelló (Ciutat): Hem enviat novament el número, car no obeeix a motiu nostre el no haver-lo vós rebut.—Manuel Carbó (Lleida): «Avui i demà» no està prou bé. Vos recomanem escriure alguna prosa i llegiu força autors de vàlua.—Antoni Costa (Terrassa): Ja hem fet el canvi al seu successor.—Josep Gorgas Ferrer (Sitges): Rebudes les set pessetes per la vostra subscripció; agrairem trameteu les restants dues per a completar el mig any. Mercès.—Tomàs Torrents (Ciutat): Estan en cartera. Paciència! Aviat sortiran.—Emília Font (Ciutat): És massa íntima. No és igual contar les vostres cuites al promès que escriure per a un públic. Feu altres coses.—Enric Granados (Seu d'Urgell): Necessitem un altre retrat vostre per a fer el carnet.

BALNEARI
PAVEL·LÓ DE MAR

:: SITGES ::

RESTAURANT: SERVEI ESME-
RAT: COBERTS I A LA CARTA

OBERT TOT L'ANY

TELÈFON 1372

MOSCATEL MONTANELL

LEGITIMO DE SITGES
MAS SABROSO QUE UN BESO.

COSECHERO
Pedro Montané

D. PUJADAS

PINTURA: DECORACIÓ

BARCELONA: Rambla de Catalunya, 122
Telèfon G. 546

SITGES: Santiago Rusiñol, 1
(Sucursal)

Calçats

Alfonso Raspall

13, Por la Ferrissa, 13
Barcelona

El « millors materials i a més bon preu, per dibuixants,
pintors, arquitectes etc., els trobareu a la casa
MIQUEL HORTA
Carrer Avinyó, núm. 7

!!Solsament com a propaganda, tubs de pintura al oli
de la afamada marca PELIKAN a pts. 0'45 un!!

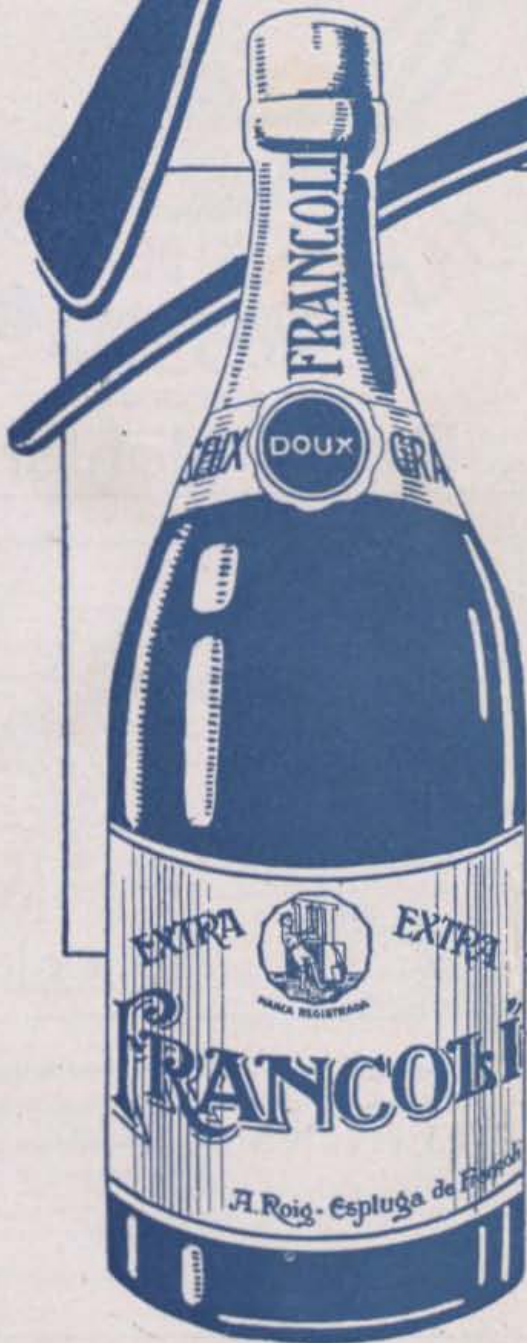
COBLA - ORQUESTRA Mestre-Director

TERRASSA Ramón Serrat

Contractes a Terrasa: **J. Cabeza**, Vall, 60 - Telè-
fon 5907; **J. Llongueras**, Grannios, 22 - Telèf. 6880
P. Forrellach, Arquimedes, 136 - Telèf. 6593
A Barcelona: **J. Noguera Solé**, Bruniquer, 32,
primer segona - Telèf. 4506 - A

LA DIRECCIÓ DE «JOVENTUT CATALANA» AGRAIRÀ QUE TOTS ELS SEUS LECTORS
EFECTUIN LLURS COMPRES A LES CASES QUE ANUNCIEN EN AQUESTA REVISTA

Francolí

**GRAN XAMPANY
DE CAVA**

CRAT A LES COVES

**NATURALS DE
ESPLUGAS DE FRANCOLI**

Encàrrecs:

Telèfon 1055 H

BARCELONA